

## Motion till riksdagen 2006/07:Sf17

av LiseLotte Olsson m.fl. (v)  
med anledning av prop. 2006/07:59

# Vissa sjukförsäkringsfrågor m.m.

## 1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår förslaget om att avskaffa arbetsgivarens ansvar för rehabiliteringsutredning enligt 22 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL).
2. Riksdagen avslår förslaget om förändringar i befintlig lagstiftning gällande 22 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL).
3. Riksdagen avslår förslaget om avskaffande av bestämmelser om tidsfrister enligt 22 kap. 5 och 6 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL).
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att återkomma med förslag på förtydligande av arbetsgivarens rehabiliteringsansvar.

## 2 Regeringens förslag

I propositionen föreslås att arbetsgivares ansvar att genomföra rehabiliteringsutredning enligt 22 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) avskaffas. Enligt förslaget skall arbetsgivaren fortsatt lämna de upplysningar som behövs för att den enskildes behov av rehabilitering snarast skall kunna klarläggas och även i övrigt medverka därtill. Propositionen innehåller också förslag om avskaffande av tidsfrister enligt 22 kap. 5 och 6 §§ AFL, avseende avstämningmöte och rehabiliteringsplan. I propositionen föreslås också vissa ändringar i bestämmelserna om samordning av ekonomiskt bistånd från socialnämnden och ersättning från Försäkringskassan. Vidare föreslås också vissa förändringar i reglerna om sjukpenninggrundande inkomst.

Fel! Okänt namn på

### 3 Bakgrund

Under samma period som förändringstakten ökat i hela arbetslivet har arbetsmiljöarbetet tagit många och stora kliv tillbaka. Arbetslivsinstitutet (ALI) tydliggör i en forskningsrapport från oktober 2005 att den ökade sjukfrånvaro vi sett sedan slutet av 90-talet är ett resultat av politiska beslut och av 90-talets ekonomiska nedskärnings- och saneringspolitik. Enligt ALI bidrog nedskärningspolitikens omorganiseringar, personalminskningar och borttionaliseringar till att det kvalificerade rehabiliteringsarbetet kollapsade. Arbetsgivarna har inte tagit sitt ansvar för detta. Trots lagreglering saknas på många arbetsplatser i dag ett systematiskt arbetsmiljöarbete.

Under förra mandatperioden genomförde Vänsterpartiet tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet stora satsningar i arbetet mot ohälsan. Bland annat genomfördes åtgärder för att öka precisionen i sjukskrivningsprocessen. Arbetsmiljöverket gavs ökade resurser och den regionala skyddsombudsverksamheten byggdes ut. Vidare utreddes företagshälsovården, liksom det systematiska arbetsmiljöarbetet och ansvars- och samordningsfrågorna i den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. Viktiga diskussioner fördes angående arbetstids- och inflytandefrågor.

För Vänsterpartiet har frågan om arbetsgivarnas ansvar för rehabilitering och förebyggande arbetsmiljöarbete varit prioriterade. Vi anser att detta ansvar bör skärpas, och vi anser också att sanktioner bör införas mot arbetsgivare som inte uppfyller detta ansvar.

Inom detta område råder i dag stora brister. Behovet av åtgärder för att förbättra tillgången till och ansvaret för rehabilitering är mycket stort. Dessvärre kan vi konstatera att regeringen inte delar denna bedömning.

### 4 Arbetsgivares ansvar för rehabilitering

Det finns flera skiftande orsaker till att den arbetslivsinriktade rehabiliteringen i dag inte fungerar tillfredsställande. Rehabiliteringsutredningen lyfter i betänkandet Fokus på åtgärder (SOU 2006:107) fram problemet att arbetsgivarens rehabiliteringsansvar i dag är uppdelat på olika lagar utan samordning och att detta skapar en otydlighet om var gränsen går för vilka krav som egentligen ställs på arbetsgivarna. Vidare är fördelningen av kostnaderna för vissa åtgärder mellan arbetsgivarna och Försäkringskassan oklar, vilket anges bromsa upp rehabiliteringsprocessen.

Utredningen understryker behovet av att förtydliga ansvaret och gränsdragningen mellan arbetsgivare, Försäkringskassan och sjukvården, samt att större fokus måste läggas på åtgärder och mindre på att administrera. För att åstadkomma detta föreslås en rad förändringar. T.ex. föreslås att utredningskyldigheten övertas av hälso- och sjukvården som härigenom skulle ha ansvaret för hela den medicinska rehabiliteringen och behandlingarna. Arbetsgivarnas skyldigheter vad gäller rehabilitering föreslås i stället inriktas på att ta fram plan för åtgärder för arbetsplatsen. Utredningen föreslår också att

förseningsavgift skall åläggas arbetsgivare som inte inkommit med åtgärdsplan inom tidsfristen. Utöver detta lyfter utredningen fram behovet av att ta fram riktlinjer för rehabilitering och att utforma behandlingsprogram för framför allt de stora multidisciplinära diagnosgrupperna. Dessutom föreslås en rehabiliteringsgaranti införas inom ramen för vårdgarantin.

Regeringen gör emellertid en annan bedömning av vad som bör förändras. Man anser att nuvarande reglering om arbetsgivares skyldigheter för rehabilitering inte är ändamålsenlig. Arbetsgivare anges sakna den nödvändiga kompetens som krävs för att bedöma den komplexa problembild som ligger bakom behovet av rehabilitering. Få rehabiliteringsutredningar inkommer till Försäkringskassan inom föreskriven tid, vilket anges som en motivering till att ansvaret därmed bör upphöra. Regeringen understryker i sin motivering vidare att varje aktör skall utgöra den del av rehabiliteringsprocessen som den är bäst lämpad för. Angående vilken del arbetsgivaren bör utgöra i denna process finns i regeringens proposition däremot inga förslag till.

Tillsammans med regeringens övriga politik inom det arbetsmarknadspolitiska området, bland annat med kraftiga nedskärningar av Arbetsmiljöverkets resurser och verksamhet, kan det nu lagda förslaget ses som ytterligare en tydlig signal från regeringen till alla arbetsgivare att man inte behöver prioritera arbetsmiljöarbetet.

Vänsterpartiet anser att regeringens förslag går i helt fel riktning. Förslaget är både illa underbyggt och saknar helhetsperspektiv. I stället för att titta på vilka åtgärder som behöver genomföras för att stärka den arbetlivsinriktade rehabiliteringen och för att tydliggöra ansvarsfördelningen, kopplas den viktigaste aktören bort från processen.

## 5 Vänsterpartiets ställningstagande

Vänsterpartiet har länge betonat att det hårdnade klimatet på arbetsmarknaden varit en avgörande orsak till ökad ohälsa i samhället. I stället för att skuldbelägga sjuka måste vi koncentrera oss på att undanröja orsakerna till att människor far illa i arbetslivet och ge dem som drabbats möjlighet att återgå i arbete. Arbetsgivarna har ett viktigt ansvar för att detta skall kunna ske.

Behovet av kraftfulla åtgärder är närmast akut. Alla skall ha rätt till en kvalificerad rehabilitering som syftar till fortsatt deltagande i arbetslivet. Mot denna bakgrund anser Vänsterpartiet vidare att förslaget om att avskaffa arbetsgivarens ansvar för rehabiliteringsutredning enligt 22 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) bör avslås. Detta bör riksdagen besluta.

Som en följd av detta bör även förslaget om förändringar i befintlig lagstiftning gällande 22 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) avslås. Detta bör riksdagen besluta.

Vidare bör också förslaget om avskaffande av bestämmelser om tidsfrister enligt 22 kap. 5 och 6 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) mot samma bakgrund avslås. Detta bör riksdagen besluta.

**Fel! Okänt namn på**

Arbetsgivarnas ansvar för rehabilitering bör stärkas och tydliggöras. Vidare bör sanktionsåtgärder riktas mot arbetsgivare som inte uppfyller detta ansvar. Därför bör regeringen återkomma med förslag med denna inriktning. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 11 april 2007

*LiseLotte Olsson (v)*

*Kalle Larsson (v)*

*Josefin Brink (v)*

*Torbjörn Björlund (v)*